

Силабус курсу Бюджетний менеджмент

Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-наукова програма «Публічні фінанси»

Дні занять: понеділок, 17.35, ауд. 11309; вівторок, 17.35, ауд. 11401

Консультації: понеділок, 15.00, ауд. 11303

Рік навчання: I
Семестр: I

Кількість кредитів: 5
Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д. е. н., професор **Дем'янишин Василь Григорович**

Контактна інформація

v.g.demianyshyn@gmail.com, +380679014922

Опис дисципліни

Дисципліна «Бюджетний менеджмент» спрямована на формування у студентів системи знань в галузі методики та організації бюджетного менеджменту, набуття навичок підготовки і оформлення результатів моніторингу касового виконання бюджету та прийняття ефективних рішень на усіх етапах бюджетного процесу. Оволодіння цією дисципліною сприятиме набуттю навичок застосування методики бюджетного менеджменту при прийнятті управлінських рішень, вміння організувати і проводити наукові дослідження, оформляти та формувати результати моніторингових процесів у сфері управління бюджетними ресурсами.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	Тема 1. Теоретико-методологічні засади сутності та складових бюджетного менеджменту	<i>Знати науково-теоретичні засади бюджетного менеджменту, його роль у бюджетному процесі. Опанувати складові бюджетного менеджменту: бюджетне планування, організацію виконання бюджету, облік і звітність з виконання бюджету, контроль за виконанням бюджету та вміння їх охарактеризувати. Вивчити нормативно-правову базу та систему органів управління бюджетом.</i>	Тести, питання

4 / 2	2. Науково-практичні підходи до аналізу структури бюджету держави як об'єкта управління	<i>Вивчити сутність, склад та структуру доходів і видатків бюджету. Засвоїти принципи розмежування доходів і видатків між бюджетами. Розуміти сутність бюджетного дефіциту та державного боргу.</i>	Тести, кейси
4 / 1	3. Інституціональні засади функціонування органів управління бюджетом. Регіональні особливості управління бюджетом	<i>Засвоїти функції, права, обов'язки органів загального та оперативного управління бюджетом. Розуміти особливості регіонального управління обласними та районними бюджетами, бюджетами територіальних громад.</i>	Тести, кейси
4 / 1	4. Наукові підходи та методологічні засади бюджетного планування. Регіональні особливості бюджетного планування	<i>Засвоїти науково-практичні методи та етапи бюджетного планування. Розуміти організацію планування державного бюджету та порядок складання проектів місцевих бюджетів. Вивчити особливості регіонального бюджетного планування на різних рівнях управління.</i>	Задачі, кейси
4 / 2	5. Методологія та практика виконання бюджету	<i>Розуміти основи виконання бюджету та бюджетної класифікації доходів і видатків. Розкривати сутність понять «бюджетне призначення», «касове виконання». Знати стадії виконання бюджету та порядок надання бюджетних трансфертів.</i>	Тести, задачі
4 / 1	6. Облік виконання бюджету	<i>Розкрити завдання та значення синтетичного та аналітичного обліку. Знати види бухгалтерських документів та вивчити облік виконання бюджету.</i>	Тести, питання
2 / 1	7. Звітність про виконання бюджету	<i>Знати види та форми бюджетної звітності. Розкривати особливості періодичної та річної звітності про виконання Державного бюджету України, а також звітності про виконання місцевих бюджетів.</i>	Тести, кейси
4 / 2	8. Дискусійні питання теорії та практика організації контролю за виконанням бюджету	<i>Засвоїти науково-теоретичні засади та порядок здійснення контролю за виконанням бюджету. Знати повноваження, функції та права органів, які здійснюють бюджетний контроль.</i>	Тести, питання
2 / 2	9. Світовий досвід бюджетного менеджменту	<i>Засвоїти світовий досвід бюджетного менеджменту.</i>	Тести, питання

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бюджетна система: підручник / за ред. д. е. н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с.
2. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Бюджетний менеджмент : підруч. / за ред. В. Г. Дем'янишина, Г. Б. Погрішук. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 532 с.
4. Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Погрішук Г. Б., Шулюк Б. С. Бюджетний менеджмент : навч. посібник. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 542 с.
5. Дем'янишин В. Г. Управління публічними фінансами : навч.-метод. посібник. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 225 с.
6. Казначейська система: підручник / за наук. ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого, д. е. н., проф. О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
7. Нікіфоров П. О., Грешко Р. І., Легкоступ І. І. Теорія публічних фінансів: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2022. 184 с.
8. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.

Додаткові:

9. António Afonso, José Carlos Coelho. Public finances solvency in the Euro Area. *Economic Analysis and Policy*. Volume 77. 2023. Pages 642-657. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0313592622002351?via%3Dihub>.
10. Delestre Isaac, Miller Helen (2023). *Tax and public finances: the fundamentals*. The Institute for Fiscal Studies. 36 p. https://ifs.org.uk/sites/default/files/2023-08/IFS-Report-R270-Tax-and-public-finances-the-fundamentals_final.pdf.
11. Demianyshyn, V., Shuliuk, B. (2023). Formation and Use of the System of Financial Incentives for the Development of Partnership between the State and Business. *Economic Studies* (Ikonomicheski Izsledvania), 32 (3), pp. 88-103. URL: https://www.iki.bas.bg/Journals/EconomicStudies/2023/2023-3/05_Bohdana-Shuliuk.pdf.
12. Emmerson Carl, Stockton Isabel (2022). *Outlook for the public finances*. The Institute for Fiscal Studies. 39 p. <https://ifs.org.uk/sites/default/files/2022-10/Outlook%20for%20the%20public%20finances.pdf>.
13. Fuhelo P., Zharikova O., Blishchuk K., Baranovska T., Gudzenko N. (2022). Financial support of territorial communities of Ukraine in the context of decentralization. *Independent Journal of Management & Production* (Special Edition ISE, S&P). Vol. 13 No. 3. <http://www.ijmp.jor.br/index.php/ijmp/article/view/1979>.
14. Kotina, H., Stepura, M., & Kondro, P. (2022). How does active digital transformation affect the efficiency of governance and the sustainability of public finance? The ukrainian case. *Baltic Journal of Economic Studies*, 8(1), 75-82. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-1-75-82>.
15. Lobodina Z., Kizyma T., Demianyshyn V., Berezka K., Savchuk S. Participatory budgeting in the context of behavioural finances. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2022. Vol. 5 (46). C. 109–125. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3886/3661>.
16. *Modern Ukrainian financial science: theoretical paradigm & practical concept of public finance*. Monograph / V. Fedosov, A. Krysovaty, V. Oparin, P. Yukhymenko. Draft2Digital Publishing House. Oklahoma City. 2018. 447 p.
17. Myskin, Y., & Vilchynskyi, O. (2023). Analysis of the stage of formation of the state financial policy of intensification of investment activity in Ukraine. *Economics & Education*, 8(1), 45-51. <https://doi.org/10.30525/2500-946X/2023-1-6>.
18. Ostrovska Halyna, Demianyshyn Vasyl, Maliuta Liudmyla, Sherstiuk Roman, Kuz Tetiana. Conception of an effective budget process and ways of improvement regional budget policy. *Journal of*

Advanced Research in Dynamical and Control Systems, Vol. 12, 07-Special Issue, 2020, pp.1686-1690.

19. Radchenko, O. (2023). State management and financial support of innovations: the example of Ukraine. *Public Policy and Accounting*, (1(7), 22–40. [https://doi.org/10.26642/ppa-2023-1\(7\)-22-40](https://doi.org/10.26642/ppa-2023-1(7)-22-40).

20. Slobodyanik Y., Zdyrko N., Kuzyk N., Sysiuk S., Benko I. (2022). Audit of public finances: methodological issues and the case of Ukraine. *Independent Journal of Management & Production (Special Edition ISE, S&P)*. Vol. 13. No. 3. <https://doi.org/10.14807/ijmp.v13i3.1900>.

21. Tremblay J.-F. (Ed.). (2023). *The Forum of Federations Handbook of Fiscal Federalism*. Palgrave Macmillan Cham. <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-97258-5>.

22. Дем'янишин В. Г., Костецький В. В., Дем'янишин В. В. Модернізація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів у державному секторі в умовах реформування системи управління публічними фінансами та зміцнення фінансової безпеки суб'єктів господарювання. *Світ фінансів*. 2022. № 4 (73). С. 22-44. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1556>.

23. Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Горин В. П., Дем'янишин В. В. Методологічні підходи до дослідження державних фінансових ресурсів та фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах реформування управління публічними фінансами. *Світ фінансів*. 2023. № 1 (74). С. 29-45.

24. Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Костецький В. В., Дем'янишин В. В. Напрями розвитку інформаційних технологій в управлінні публічними фінансами, державними фінансовими ресурсами та фінансовою безпекою суб'єктів господарювання державного сектору. *Інноваційна економіка*. 2023. № 1. С. 58-70. URL: <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/1015>.

25. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 р. № 794-VII (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

26. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.

27. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 р. № 586-XIV (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

28. Закон України, «Про Рахункову палату України» від 2.07.2015 р. № 576-VIII (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.

29. Лободіна З. М., Дем'янишин В. Г., Кізіма Т. О., Березька К. М., Кізіма А. Я. Функціонування бюджетів участі: сучасний стан, тенденції модернізації та моделювання в умовах реформування публічних фінансів. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 4. С. 8-27. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1415>.

30. Наказ Міністерства фінансів України «Про бюджетну класифікацію» від 14.01.2011 р. № 11 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>.

31. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування» від 24.01.2012 р. № 44 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>.

32. Наказ Міністерства фінансів України і Головного управління Державного казначейства України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів» від 10.12.1999 р. № 114 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0890-99>.

33. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

34. Положення про Державну казначейську службу України: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. № 215 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-п..>

35. Положення про Міністерство фінансів України : Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 375 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-п.>

36. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» від 28

лютого 2002 р. № 228 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-p>.

37. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 3.02.2016 р. № 43 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-p>.

38. Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів в органах Державної казначейської служби України: Наказ Міністерства фінансів від 1.10.2013 р. № 885 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1915-13>.

39. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. № 22721 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-p>.

Інтернет-ресурси:

1. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>.
2. Ціна держави – проєкт CASE Україна. URL: <https://cost.ua/>.
3. Єдиний веб-портал використання публічних коштів. URL: <https://spending.gov.ua/new/>.
4. Бюджети територіальних громад. URL: https://public.tableau.com/app/profile/ulead/viz/_16360623127390/sheet0.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Бюджетний менеджмент» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування, розв'язування кейсів, презентації результатів виконаних завдань, оцінювання результатів модульної контрольної роботи, оцінювання результатів самостійної роботи студентів, наукова дискусія, інші види індивідуальних і групових завдань, екзамен.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Бюджетний менеджмент» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне за поточне оцінювання по темах – тах 4 оцінки	20 тестів по 5 балів за кожен тест	Оцінка визначається як середнє арифметичне за виконання завдань під час тренінгу	Оцінка за виконання завдання для самостійної роботи	25 тестів по 3 бали за кожен тест – 75 балів; теоретичне питання – 25 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)